

29956, II, B, g, 121

P o t

in

potovanje največih modrijanov,

ali vodila,

pridobiti si večno in zboljšati časno življenje.

Spisal

nevoščeni pisec, prebivajoč v gorski
samoti na Gorenjskem,

izdal

A. Mlakar.

V LJUBLJANI, 1876.

Založba izdateljeva. — Tisk Miličev.

1876

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

OF THE

CHICAGO

UNIVERSITY

OF

CHICAGO

1876

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

P o t

in

potovanje največih modrijanov,

ali vodila,

pridobiti si večno in zboljšati časno življenje.



Spisal

novošegen puščavnik, prebivajoč v gorski samoti
na Gorenjskem,

izdal

A. Mlakar.

V LJUBLJANI, 1876.

Založba izdateljeva. — Tisek Miličev.

030007621

Predragi bralec!

Že davno so pretekli časi, v katerih so živeli pravi puščavniki, v samotah odločeni in tedaj neznani drugim ljudem; té smemo imenovati „največe modrijane“.

Njim podobni dandanes prebivajo združeni po samostanih. Tem enaki pa tudi lahko prebivajo v družbi ali posamesni med svetom in njim stavim pred oči podobo možá, katerega imenujem novošegnega puščavnika, prebivajočega v gorski samoti na Gorenjskem. Želim mu privabiti mnogo družbenikov, kateri bi pak mogli med svetom živeti in svoje duhovno kakor telesno življenje po njegovem vodilu vravnavati, in sicer po bukvah, ki obsegajo nauke in vodila največjih modrijanov.

Njegova želja je, mnogo njemu podobnih družbenikov privabiti, kateri bi pak nikakih dolžnostij in molitev opravljati ne imeli, temuč bi samo si prizadevali, po vodilu téh bukev svoje življenje vravnavati. Slehern bode lahko ud te družbe, brez najmanjšega vidnega znamenja. Nobeden človek za njegovo duhovno hojo ne bode vedel, in lahko bode med tisučerimi po poti največe modrosti hodil ter napredoval v dobrem.

Kako sem k temu največemu modri-
janu prišel in nalogo izpeljave njegovega dela
in namena prevzel, naj pojasni naslednja dogodba.

Nekega jesenskega dné popotujem po
gorenjskih planinah, namenjen . . . in tukaj
večkrat ves zamišljen zaidem, meneč, da daleč
ne morem zaiti in pod večer gotovo pridem
v namenjeni kraj. A kmalu izpoznam, da k
ljudem ne pridem, kajti zašel sem bil v kraj,
podoben pravi puščavi, jako pripraven za člo-
veka, ki bi želel odločen in pozabljen vsem
ljudem živeti. Vokrog je bilo tiho kakor na
Božji njivi. Ptička nisem slišal žvergoleti.
Mislil sem si: tukaj je še živalim predolgo-
časno! In prav brezskerbno pred sleherni
nesrečo sem mislil prenočiti pod milim
nebom ali v kaki votlini. Kar zagledam ne
daleč od sebe stati moža, kateri stori nekatere
korake proti meni. Ko skupaj prideva, me
nekov poseben strah obide. Mož je bil
obraščen in podoben starodavnim puščavnikom.
Zatoraj, da ne bi bil mislil, da sem izvanreden
tujec, ali celo njemu sovražen, ga pozdravim
s pravim kerščanskim pozdravom: „Hvaljen
bodi Jezus Kristus!“ in on mi odgovori: „Amen
na veke!“ Na to mu rečem: „Je vas li Božja
roka semkaj v to samoto pripeljala?“ In pu-
ščavnik mi odgovori: „Rôka, katera je tebe
semkaj pripeljala, je, mislim, tudi mene“. Za-
vernem ga rekoč: „O jaz sem le zašel v to
puščavo!“ In puščavnik mi zopet odgovori,

rekoč: „O saj sem tudi jaz semkaj le zašel in ker sem se predolgo mudil, se mi je začelo bolj domače zdeti, kakor med druhaljo ljudij prebivati.“

Ta čas me pripelje v prosto kočico, v kateri ni bilo druge oprave, kakor miza in klop. Na mizi pa vgledam knjigo in več spisov ter se začudim, kaj neki mož v samoti spisuje? Vprašam ga, rekoč: „Častiti oče! kaj vas je v to samoto pripeljalo? Kaj pomenja ta pisarija in kaj vas tukaj ohranjuje?“ In puščavnik mi odgovori: „Dragi popotnik! ako bi ti razlagal svoj prihod, svoje delo in življenje, bi moral mnogo dnij pri meni ostati.“

Po tem mi le splošno ob vsem tem omeni, rekoč: „Semkaj me je pripeljala nevidna duhovna moč, katero imenujem kerščanska serčnost, izvirajočo iz žive vere, ki se pa težko pridobi in ohrani med svetom. In tukaj me ohranjuje kerščanska ljubezen do časne in večne sreče svoje in bližnjega.“ Jaz mu sežem v besedo: „A vendar je kaj posebnega še vas nagnilo k takemu nenavadnemu življenju, kajti na Kranjskem razven vas, mislim, ni nobenega puščavnika?“ Na to nekoliko pomisli ter pravi: „Ako ti le splošno govorim, me ne bodeš umel, za razlagati je pa preobširno. Toda zaradi radovednosti, in ker te morebiti kaj podučim, ti hočem povedati svojo zgodbo.

Bil je človek v gledišči in sicer ne iz radovednosti, videti igro in igralce, ampak po na-

ključji, ko je šel iz cerkve proti domu, je prišel noter. Še poln mislij o Božji besedi, ki jo je čul v cerkvi in katere so ga obdajale, se čuti ves vznurjen, kajti, kakor so cerkvena opravila in dejanja duhovnov in vernih kristijanov od igre in igralcev gledišča kerščanskemu duhu nasprotne, tako so tudi misli svete od posvetnih različne in nasprotne in se oboje v človeku vojskujejo. Ta vojska stori človeško telo podobno zamaknencu, njegov duh je enak skerbnemu vojskovodji ob vojski, v kateri ves nemiren gledajoč pričakuje zmage ali izgube vojske. Če v takovem stanu svete misli posvetne zmagajo, bode gledalec nad igro in igralci žalosten ter bode igro zapustil in ne več si želel, takove vojske si napraviti.

V pripomoček si bode izvolil rajši samotno življenje, katero pa lahko tudi med svetom imá, kedor si je zná vravnati. In ta gledalec sem bil jaz in njegova osoda je bila moja osoda.

Da pa ne bodeš slabo o meni mislil — ter me za lenuha imel, ker tukaj v samoti prebivam, akoravno bi lahko bil tudi med svetom puščavnik, ti tole povem, brez lastne hvale in da se zarad mene in mojiga tukajšnega bivanja ne pohujšaš:

Človek, kateri le moli in malo ali nič ne dela ter misli zaradi molitve od dobrote drugih ljudij živeti, je malo ali nič vreden.

Človek, kateri le dela, ali svet uživa in se za svojo dušo ali dušo bližnjega malo

ali nič ne zmeni, ali mu je celo s slabimi izgledi v pohujšanje, je prvemu podoben.

Človek pak, kateri je priden delovec in ima pri svojem delu in početju vedno misli na dober iztek dela brez oskrunjenja kerščanske bratovske ljubezni, tá je zatega denarja vreden. Tedaj ta pot je najboljši in te poti ljudje so slehernemu omikanemu človeku najljubši in najbolj spoštovani. Takim sem se hotel jaz pridružiti in takim podoben postati me je napeljala dogodba, katere podobo sem ti pokazal.

Zgodilo se je z mano čudo na praznik Malega Šmarijna pred nekaterimi leti. Ta dan je Mariji, materi Božji posvečen praznik, da bi se spominjali neizrekljive dobrote usmiljenja Božjega, kajti ta dan nam je bila rojena tista žena, katera je peklenski kači sterla glavo. A namestu za to Boga moliti in Marijo častiti, sem čul množico kristijanov vpijanjenih gerde pesmi peti, jih videl razgrajati in čul proklinjati (in kar je najgeršega v naši deželi), naposled se še pretepati! Ko sem to žalostno vedenje in tak častitljiv dan premišljeval, sem bil silno otožen in v strahu pred neskončno pravičnim Bogom, ker sem ravno malo prej premišljeval zgodovino življenja prvih kristijanov in tudi naših pradedov. Enako premišljevanje in gledanje tacega početja kristijanov mora človeka globoko presuniti; takó imenovani pravoverni kristijani s pijančevanjem,

plesom, pohujšljivim prepevanjem, proklinjanjem in pretepom tak častitljiv praznik praznujejo in končavajo! V ti otožnosti sem se ozerl proti nebu in izdihnil . . . Potem mi pridejo kakor iz nebes v misel in na jezik besede . . . Izpoznal sem jih kot najmodrejše vodilo telesnega kakor duhovnega življenja za slehernega izmed nas, posebno za sedanje merzle kristijane. Izpoznal sem jih kot nov, najdraži in najpotrebniši dar ali zaklad naših časov. Te modrostne besede imenujem od tod „novi dar ali zaklad“, ker jih še nikedar nisem slišal in v nobenih bukvah bral. V misel in na jezik došle so mi kakor iz nebes, in že pri sv. Jakobu v ap. d. 1. 17 — 21 beremo: „da vsak dober dar pride iz nebes od Očeta svetlobe“.

Po tem prejetem zakladu sem želel, ako bi mogoče bilo, od vsega človeštva odločen živeti in po vodilu teh najmodrejših besed svoje življenje vravnati. Ker to ni bilo mogoče, sem si pa to samoto izvolil in se večkrat od posvetnega šuma odtegnil ter premišljeval teh modrostnih besed visoko ceno in kako vendar kristijani vodilu teh najmodrejših besed nasprotno živé. Premišljeval sem visokost Božjega usmiljenja, njegovo dobrotljivost in prizanesljivost, da ljudstvu še dalje dade živeti, da zemljo, na kateri se toliko pregreh in hudobij doprinaša, še dalje ohranjuje, ker ne le po daljnih krajih, ampak tudi po naših

deželah živi večina prebivalcev v mnogih o-studnih in grozovitih pregrehah in hudobijah. Takovo premišljevanje mi je izbudilo spomin na strašne obsodbe, katere je Gospod Bog po prorokih Jeremiju in Sofoniju bil izrekel čez hudobna ljudstva v starem zakonu. In njegovo pretenje se je natanko izpolnilo. V takem premišljevanji sem bil kakor v Bogu zamaknen in sem kakor iz bukev bral strahotne reči človeštva, hude in strašne zlege sedanjosti in še hujše in strašnejše nasledke prihodnosti.

V tem zamaknenju sem videl ob enem ves svet odpert in sem kakor iz bukev bral dejanje in hojo sedanjega človeštva, ter skoz daljnovid Božji videl, kam bode dospelo, ako to pot dalje korači, ker enake pregrehe in hudobije sedanji kristijani doprinašajo, kakoršne so ljudstva ob času proroka Jeremije. A kadar se je bila mera jeze Božje napolnila in ker ni bilo sadú prave pokore, se je razlila ter mesta in ljudstva so bila pokončana, in iz tistega kraja je postala puščava.“

Zaradi mnogih brezvernih, malovernih in tudi pobožnih tacega zamaknenja željnih kristijanov mi je puščavnik to zamaknenje tako razodel: „Ako kristijan ob Gospodovih dnevih ali ob časih, ko dela svojega stanú odloží in se v molitvi ali premišljevanju z Bogom združuje, se čuti v molitvi ali premišljevanju kakor zamaknen in je podoben nadzemeljskemu duhu. V taki zedinjenosti z Bogom se mu

On razodeva ter ga podučuje po notranjem glasu, mu kaže napačno življenje posvetnih in hudobnih kristijanov ter ga po svoji vesti opominja, ne po njih izgledih se ravnati“. Poleg tega vzdihne, spominjajoč se življenja nas kristijanov: „O da bi pač sedanji kristijani, ako ne ob delovnikih v času počitka, pa vsaj ob nedeljah in praznikih si kak četert ure odločili za premišljevanje usmiljenja, dobrote in ljubezni Božje do ljudij! O pač bi bili bolj človeški in bolj angeljski kakor živinski in zverinski. Ob enem bi se tudi prijemal in množil potreben strah Božji pred ostro in neskončno pravično sodbo in bi po notranjem glasu Božjem, glasu vesti, več lepih nauk in vodilo pravega kerščanskega življenja in rajskega veselja prejemali, nego v gostilnicah in nevarnih ter pregrešnih družbah in vese-licah“.

Po tem puščavnik nadaljuje o strahu, kateri se mu je množil v premišljevanju našega napačnega življenja, zaradi katerega nas vtegne res Bog strašno kaznovati, ter pravi:

„Ko sem tako premišljeval, sem bil v strahu, da bi Bog ravno tako, da, še strašnejše kakor v stari zavezi ne kaznoval svetá, kajti mi imamo mnogo več duhovnih vodil in pripomočkov, kakor so jih imeli v stari zavezi. Mi imamo zasluženje Jezusa Kristusa, kateri se vsak dan na tisuč krajih nebeškemu Očetu daruje za naše zadolženje. Mi imamo posred-

nico Marijo, Mater Božjo, katera vedno pred Bogom kleči in za nas prosi. Mi imamo na milijone priprošnikov, svetnikov, kateri vedno usmiljenja in prizanesljivosti za nas prosijo, da nas Bog zavoljo naših strašnih hudobij z zasluženó šibo čaka in nam prizanaša, da bi se spreobrnili in tako njegovi ostri kazni odšli. Zatorej se še bolj pregrešimo, ako se od Boga obračamo in ako ne bode sadú pravega spreobrnjenja in resnične pokore, se bode gotovo enkrat mera milosti in prizanesljivosti spraznila in nas strašna maščevalna šiba neskončno pravičnega kaznovalca zadela. To tepenje bode dvojno: eno na zemlji, drugo v večnosti. Na zemlji nas vtegne Bog kaznovati po vojski, strašni lakoti in mnogoterih boleznih; po smerti z večnim pogubljenjem. —

In kedo bi ne bil v strahu pred šibo jeze Božje, ako bi premišljeval naše življenje, našo mlačnost, malovernost, brezvernost in nespokornost, in té pregrehe in hudobije se le še bolj množijo, Božje in cerkvene zapovedi se brez vsakega strahú prestopajo. Sicer je mnogo kristijanov, ki si prizadevajo izglede Jezusa, Marije in svetnikov posnemati, ali redke je, da bi jih resnično posnemal ter po njihovih stopinjah hodil. Misli, volje in želje za to je nas sicer mnogo ali dejanja, kar je edino poglobitno, tega manjka. Mi smo tisti, ki pravimo: Gospod, Gospod, in mislimo, da bomo zaradi tega izveličani; za besede, ka-

tere je Jezus rekel: „Hodi za manoj!“ smo pa gluhi.

Na ta resen govor sem jaz začuden dejál puščavniku: „Častiti oče! mislim, da vas s tem ne vžalim, ako rečem, da bi bilo Bogu bolj dopadljivo in v čast in bližnjemu v dušno in telesno korist, ako bi vi ne bili prišli v to samoto, kajti vi bi bili lahko slaven pridigar in s svojimi resnobnimi govori bi gotovo mnogo ljudij spreobrnili in poboljšali.“

Na to mi puščavnik odgovori: „Ljubi popotnik! to misliti ali reči je lahko a storiti je pretežavno, kajti pridigovati se dandanes ravno toliko pravi, kakor metati bob v steno. Tega se prepričamo, ako se ozremo na visoko stopnjo vsakaterih pregreh in hudobij. Da pa beseda Božja dandanes tako malo ali nič sadú ne obrodi, je mnogo vzrokov. Tebi nocoj le toliko rečem: da sedanjih pridigarjev beseda Božja malo sadú obrodí, izvira prvič od tod, ker je malo poslušalcev Božje besede. To izhaja od tod, ker ljudje niso iz Boga, zatoorej Božje besede ne poslušajo, kajti jim je zoperna. Temu vzrok tičí v hudobi napuha, ker se sedanji svet domišljuje modrejšega in se bolj izvedenega čuti od oznanovalcev Božje besede. Domišljijo modrosti in vednosti sedanjega svetá imenujem duhovno slepoto, katere napredovanje vtegne svet globoko v nevero, hude zlege in še hujše nasledke pahniti.

Drugi vzrok, da beseda Božja pridigarjev

tako malo sadú obrodi, je, ker poslušalci Božje besede na-se ne obračajo, zatorej se nič ne poboljšajo. Temu dokaz je, ker so kristijani po vsaki pridigi in leto za letom le stari grešniki, da, celo leto za letom bolj posvetni, pohujšljivi in hudobni.

Tretji vzrok, da beseda pridigarjev do poslušalcev nima moči, je, ker poslušalci besede pridigarjev nimajo za besedo Božjo, ampak le za dolžno delo njihovega stanú. Zatorej mislijo, da je vsaka pridiga ravno tista in da pridigarji vedno le staro besedo govoré.

Da ti natančniše izpoznaš, kako koristno je besedo Božjo poslušati in da si prizadevaš, jo vedno zvestejše poslušati ter po vodilu Božje besede živeti in da ti bode vsaka pridiga nova, ti svoj izgled dam, za kar se pak ne hvalim zaradi sebe; kar storim, je moja dolžnost. Ako doživiš, da moja knjiga na svetlo pride, bode svet iz njenih govorov izpoznal in sam pri sebi rekel: Spisovalec te knjige je pač eden najslavniših pridigarjev.

In glej, kadar imam le priložnost, besedo Božjo rad in pazno poslušam in se ne spominjam, da imam v svoji knjigi, mislim, najmodrejše pridige, katere sem ob priložnem času spisal. V njih je glas Božji novo doneč, in beseda resnice ostrejšé v serce zbode, ter grešnika k pokori napeljuje in priganja, mlačne k serčnosti izpodbada in svetim k viši svetosti kaže gladko pot.“

„Jaz ne vprašam,“ pravi puščavnik, „kedo bode pridigoval in ne gledam na zgovornost pridigarjev, ker vsakega pridigarja imam za oznanovalca besede Božje in vsake pridige glas imam za glas Božji, za klic k pokori in napredovanju v popolnosti in svetosti.“

Iz vsake pridige lahko slišimo nov glas, ker iz sleherne prejemamo nove milosti k napredovanju v popolnosti in nove moči nagibom k spokornemu življenju.

Po vsaki pridigi lahko izpoznamo svojo malenkost, kajti, ako smo že na prvi ali srednji stopnji in ako bi že bili na visoki stopnji svetosti, bi morali izpoznati, da le še više svetosti nam manjka, le še dalje v popolnosti moramo rasti, zatoorej nam je potrebno, vedno besedo Božjo poslušati, ker iz nje zajemamo moč, leto za letom novo življenje voditi in tako vedno bolj Kristusu podobni biti.

Tako naj bi slehern kristijan mislil. To pa je slehernemu tudi dolžnost. Potem bi kmalu imeli pridigarji obilnišo množico poslušalcev in seme Božje besede rodilo bi obilniši sad. — Ali, žalibog, mislim, da sedanjim kristijanom bi še celo ne smel očitno resnice ostro govoriti! —

Ti misliš, ako bi jaz pridigovati začel, da bi tako ostro, kakor bi želel in kakor bi za sedanje sprideno in pohujšljivo ljudstvo potrebno bilo? Ako bi naravnost pridigovati smel, da bi me ljudje

poslušali, ali smeli poslušati? A temu nij tako. Da, večkrat mi je sveta misel serčnost zviševala, ljudi vabiti in buditi k življenju, obravnanem po vodilu teh najmodrejših besed. Rekel sem večkrat sam pri sebi: šel bodem po mestih, terjih in vaseh in bodem z močnim glasom klical, kakor nekedaj prerok Jona: „Delajte pokoro, spreobrnite se k Gospodu z življenjem po vodilu teh najmodrejših besed, zakaj šiba, katero smo z nasprotnim življenjem tega vodila spletli, je že vzdignena, da nas bode tepla. Iz mere jeze Gospodove, katero smo napolnili, že kaplje in ako ne bode sadú pravega spreobrnjenja in resnične pokore, se bode v potoku črez nas razlila. Sovražnik je že pred durmi in preti jih razbiti, da pride v stanico, v kateri mi grešniki brezskerbni spimo. Zadnji čas je, da se prebudimo in krepko primemo za orožje tega duhovnega vodila.

Šel bodem grešnike iz pregrešnega spanja budit, mlačne k gorečnosti spodbadat, dobre v dobrem vterjevat in k viši popolnosti napeljavat. Šel bodem in ljudém pokazal, v kakošni slepoti živé. Grešnike bodem v več verst razdelil in vsakim verstnikom bodem pokazal pravo pot pokore, katero imajo naravnost nastopiti. Pokazal bodem onim, kateri se za svete štejejo in so tudi tako imenovani, da pri vsi svoji svetosti v skitem kotičku njihovega serca priklenjena tičí strašna pregreha, za katero oni oslepljeni ne vedó ali

pa jo imenujejo potrebo človeško ali k večem slabost. Noč bi nama bila prekratka, ako bi nadalje razlagal gorečo željo in hrepenenje do tega najtežavnjšega opravila.“

Po tem puščavnika vprašam, kaj ga je odvrčevalo, da tega svetega opravila ni spolnil. On mi odgovori: „V premišljevanji tega misijonskega opravila se spominjam, kako malo resničnega sadú obrodé ostre besede „večne resnice“ slavnih in učenih pridigarjev, učencov in izpovednikov in kako so celo oni, kateri so za to opravilo od vidne oblasti postavljeni in pooblasteni, kakor brun v očeh sedanjemu svetu. Naposled me še peklenski duh, kateri nikedar ne miruje, posvari, rekoč: „Kaj bodeš ti, červ, si domišljeval, da je to glas Božji! Misliš, da bode Gospod vsih Gospodov, kateri ne voli za posebno nalogo „oznanovanja pokore“ svetih ljudij, kakor kakega škofa, mašnika ali samostanskega brata, da bode tebe, izvolil? Ali se ti s svojo pičlo učenostjo prederzneš stopiti na delo, podobno proroškemu in prevzeti nalogo in opravilo slavnih pridigarjev in misijonarjev?“ —

Na tako opominjevanje in svarjenje peklenskega duhá sem notranji glas in moč vesti zadušil, posebno, ker mi je satan greh napuha očital, ako se prederznem, kaj tacega storiti. Ali, kakor po hudem vremenu svetlo solnce prijazno posije, kakor ob nevihti vihár črne oblake prežene in prijeten čas storí: tako je tudi

močni veter pravice notranjega glasú moč hudobnemu glasu odvzel ter me zopet serčnega storil za to najtežavniši nalogo izpolniti in me nasproti še le greha duhovne lenobe deležnega kaže, ako glas hudobnega duha poslušam in ga ubogam. Opominja me, podučuje in oserčuje, rekoč: „Resnično je, da se kristijan mora poniževati in se napuha bolj kakor gada bati, ali, kadar je čas, Bogu čast povišati, bližnjemu na duši pomagati, hudobne od napačnega pota odvrčevati, takrat je dolžan, samega sebe odkriti in prejete darove, kateri ga delajo zmožnega, kaj tacega storiti, pokazati. Ako tega ne stori, postane tat Božje časti, tajilec darov Božjih in lenuh v spolnovanju dolžnosti kerščanske in se smertno pregreši.“

Po tem mi v naslednji priliki pokaže podobo moje maloserčnosti, malovernosti in osodo me čakajočo, ako notranjemuglasu Božjemu in opominjevanju gluh in nevbogljev ostanem, ter mi pravi: „Ako ti mojemu glasu in opominjevanju gluh in oterpnen ostaneš in tega najpotrebnišega vodila teh modrostnih besed tudi drugim ljudem ne razodeneš, si podoben rudárju, kateri je hodil po sveti zlate in sreberne rude iskat. Pride do neke gore, ki je bila polna zlatá, ter prične kopati. Nenadejano pride gospodar gore in mu dovoli kopati, kolikor hoče in kolikor potrebuje, zraven mu pa to nalogo dá: Gledi, ne daleč od te gore je velikansko mesto, v katerem prebivalci

terpijo glad zaradi pomanjkanja denarja in vsak dan jih veliko od gladi umerje. Torej pojdi v mesto in oznani prebivalcem bogastvo te gore, katera je vsem na ponudbo. Vsak sme nakopati zlatá, kolikor ga potrebuje in vsem ga bode še ostalo, kajti gora bode vedno enako bogata. In rudar bi se povelju gospoda uporno izgovarjal, rekoč: Ne bodem šel, ker mestjani mi ne bodo verjeli, da je tako blizu njihovemu mestu tako bogata gora, iz katere bi oni dobivali rešenje strašnega pogina od gladi. Nihče me ne bode poslušal in mi veroval, temuč še v zasmeh jim bodem. In gospodar bi mu rekel: Le pojdi in oznani jim tako! Ti bodeš svojo dolžnost spolnil, mestjanom pak, ako ne bodo tvojim besedam verovali, ali celo jih zasmehovali in tebe zaradi njih zaničevali, naj jim bode plačilo za nevero, nevboglјivost in zaničevanje, strašen pogin od gladi.“

Te vprašam (mi pravi nadalje notranji glas), ali bi ne bil nevboglјiv in terdoserčen ta rudar, ako bi ne hotel iti v mesto, povelje usmiljenega gospodarja in njegovega lastnega dobrotnika spolnit? In, ali bi ne zaslužil, ako bi ne hotel tega lahkega povelja spolniti, da bi, akoravno usmiljeni in dobrotljivi gospod, tudi njega od bogate gore spodil? Temu rudarju si ti podoben, ker si mojemu glasu gluh, mojemu opominjanju oterpnen in se mojemu lahkemu povelju vstavljaš.

Kar bi se rudarju zgodilo, ako bi nevboglživ ostal, to tebe vtegne zadeti, ako mi najmodrejšega vodila teh besed tudi drugim kristijanom ne razodeneš, ako tega zaklada tudi drugim ne odpreš, posebno velikim grešnikom, ker oni so na duhoven način živa podobna prebivalcem tega mesta, v katerem na duhoven način od duhovne gladi hirajo in v smertnih grehih umirajo. Naj bi oni po vodilu teh najmodrejših besed našli rešitev duhovne smerti in veselo upanje prihodnjega življenja in da bodo večega zasluženja za nebesa željni našli novo vodilo do više stopnje vspeha v čednostih na poti popolnosti.

Na opominjevanje te preteče prilike in spremenljivega notranjega glasu in navdajanja sem razločil lisičje zviti glas hudobnega duha od Božjega. Izpoznal sem po notranjem dobrem navdajanju na korist svojo in bližnjega svojo dolžnost, se po tem glasu ravnati in ljudem najmodrejše vodilo teh besed razodeti. Izpoznal sem, da se pregrešim, posebno še pregrešim, ako tajim prejete Božje darí in ne izpolnim dolžnosti kerščanske ljubezni do Boga in bližnjega.

Vendar, kako hočem ljudem te besede naznaniti, da jih prvič prav razumó, drugič njih modrost, ceno in moč izpoznajo in tretjič, da zamorejo po ti novi poti prav hoditi in na nji napredovati, da to najmodrejše vodilo v njih bogat sad obrodí? — Te besede le

vedeti, njihove cene, moči in modrega vodila pa ne razumevati, bi se toliko reklo, kakor besede sv. pisma vedeti, ne vedeti pak koristnih nauk, vodil in mnogoterih čudežev, nahajočih se v bukvah sv. pisma, nam za ogledalo, v svarjenje in podučenje.

Ali meni, ker nisem duhoven, je bilo pretežavno, osobno z besedo te resnice ljudem oznanjati, njihovo modro vodilo razlagati, visoko ceno pojasnjevati ter jih učiti v sercu ali z jezikom tako izgovarjati, da bi imele potrebno moč do njihovih nagibov, in bi jim življenje tako vodile, da v njih bogat sad za časnost in večnost obrodé.

V ti zadregi sem se zatekel k Onemu, kateri je neomejeno morje modrosti, s priprošnjo Marije Device, da bi (ker sem, mislim, od Njega te besede prejel,) meni on tudi razodel, kako bi jih ljudem v njih dušno in telesno korist naznanil. In gledi, prejel sem modro misel, naj bi jaz namestu besedo osobno ljudem oznanovati, bukve spisal ter jih med ljudstvo razdelil. To bi koristniše bilo nego ljudem pridigovati, kajti beseda, katera se le enkrat sliši, ako se serca ne prime, se hitro pozabi in je brez sadú, beseda v bukvah oznanovana pak ostane zapisana in se lahko sliši, kader jo kedo hoče brati. Kajti mnogokrat ima človek željo, besedo Božjo ali kak za pobožno življenje izpodbudljiv nauk poslušati pa ni oznanovalca. V tej knjigi

bode oznanovalec vedno pripravljen človeku govoriti in mu bode delil gorkoto, za uneti željo k poslušanju Božje besede. —

Ker sem pa izpoznal, da med posvetnim šumom težko spisujem bukve, sem si izvolil tukajšno samoto, v kateri ob svojih časih prebivam, ter bukve spisujem, za katere pa vendar ne vem, ali bodo v mojem življenji ali še le po moji smerti prišle na svetlo. Najljubše bi mi bilo, ako bi našel človeka, kateri bi nalogo za dati bukve na svetlo prevzel in bi jo tako zvesto izpolnil, kakor jaz sam. Ali težko je najti tako vnetega človeka, kateri bi tako nalogo prevzel in izpolnil iz ljubezni do Boga in bližnjega, spominjajoč se plačila v nebesih, kajti tukaj bode treba novce šteti na Božji kredit, to je: brez zagotovljenja jih z bogatimi obrestmi na tem svetu nazaj dobiti, marsikatero grenko besedo preslišati, ali celo zasramovanemu biti. Dandanes ljudje, eni kot drugi, le na časno zagotovljenje in na bogate obresti denar posojujejo in se le za časen dobiček trudijo. Dandanes ljudje, eni kot drugi, le za napredovanje v časnem bogastvu denar nalagajo; zatorej ga pa mnogo izmed njih tako uloží, da so časno in večno nesrečni. — Vse to delajo le za to, ker so posvetni. Ako delajo to ali ono delo, je le opravijo zaradi časnega dobička, hvale in časti. Vse to izhaja iz korenine malovernosti in brezvernosti, iz katere imajo nagnenje le za

pričujoče plačilo, ki ga s telesnimi očmi vidijo, nad onim, katero se le z očmi vere zamore videti, pa dvomijo, zatoorej se tako malo za nje trudijo in zato bode tudi enkrat strašna kazen za zanikernost v dejanji službe za nebesa.“

Na take mile pritožbe zoper sedanji svet se mi je puščavnik smilil. Da bi ga potolažil in razveselil, se mu ponudim za pomočnika, njegovo željo izpolniti, ako mi bode mogoče, ter mu pravim: „Častiti oče! z Božjo voljo se lotim, to nalogo prevzeti, katero mi bodo pobožni ljudje pomagali izpolniti. Šel bodem po izgledu Jezusovem in si poiskal pomagalice za nabiranje naročnikov na bukve.“ Na to mi puščavnik pravi: „Da ostaneš mož v besedi, ti obljubljam plačilo, kakoršno sam upam prejeti in zaradi katerega se z veseljem trudim. Zatorej srečen ti na večno in vsi pomočniki pri izpeljavi tega dela!“ Na to puščavnik obmolkne in žalosten postane, a jaz ga vprašam: „Častiti oče! zakaj ste pri teh besedah tako žalostni postali?“ On mi odgovori: „Bojim se padcev tvojih obljub zaradi težavnih zadev, katere te bodo zavoljo bukev kakor boleznij objemale, kajti v bukvah je resnica kakor najserčnejša, najmočnejša in najstanovitnejša vojskovalka, železnega života, kakor kristal čistimi očmi in z ognjenim mečem v roki, tekoča zoper sedanji izprideni, pohujšljivi in hudobni svet. Kedor bode te bukve na svitlo

izdajal, bode od nasprotnikov resnice imenovan zastavonosec pred vojskovoalko resnico, zatorej bodeva ti in jaz od tistih, ki bodo resnici nasprotni, po njihovi moči tepena“. Na to mu pravim: „Častiti oče! vi ne bodete ničesa terpeli, temuč vsa nasprotovanja hočem sam prevzeti in v sladkem upanju prihodnjega plačila voljno preterpeti.“ Za tem mi pravi puščavnik: „O ne, dragi brat! to bi bilo za-te preveč; vtegnil bi pod težo britkostij in ostrostjo šibe hudobnih omagati.“ — Po tem mu pravim: „Častiti oče! kaj je pa vendar posebnega v bukvah, da bi nama bil kedo tako nasproten?“ Na to mi odgovori: „Dragi brat! bukve z nama in hudobnim svetom so podoba vojščakov kralja zoper nasprotnega kralja in vojščake. Znano nam je, da mnogokrat vojščaki še ne vedo, zakaj se vojskujejo, temuč le kralj in njegovi vojskovodniki. Da pa kralja ne vjamejo ali umoré, ako ga ne premagajo, temuč le vojščake, izhaja od tod, ker kralj sam v vojsko ne gré, ako pa v vojsko gré, najbolj na-nj merijo, da bi ga umorili ali ujeli. To nam je jasno tudi nad resnice začetnikom in oznanovalci njenimi. Jezus, začetnik resnice, je bil enkrat izpostavljen v vojsko zoper hudobni svet in je bil umorjen. Od tistega časa on ne more več umorjen biti; nad resnico se pa hudobni svet ne more maščevati, zatorej se le nad oznanovalci resnice togoti in maščuje. Mi dva sva kakor oznanovalca

resnice, katere blišč se že v predgovoru, katerega imenujem predhodnika resnice, dade videti.“ Na to mu pravim: „Častiti oče! da pomagalcev za izpolnovanje tega dela, naročnikov na bukve in veliko število popotnikov poti največje modrosti najdem, moram predhodnika ljudem pokazati, to je: predgovor knjige objaviti“. Na to mi puščavnik pravi: „Prav imaš. Kadar opravilo svojega popotovanja opraviš, ti hočem knjigo dati, iz katere k pričujoči dogodbi prideni še namen knjige in splošni predgovor.“ Potlej mu pravim: „Častiti oče! opravilo mojega popotovanja sem že opravil, ker od todi ne vem dalje iti.“ Puščavnik reče: „Tedaj je resnično, kar sem dejal, ko sva se sešla, da namreč rôka, katera je mene semkaj pripeljala, je tudi tebe. Zdaj izpoznam modrostno pot Gospodovo, kako on nalogo, katero človeku naloži in za katero človek misli, da jo je nemogoče po povelju Božjem izpolniti, na čudovit način izveršiti pomaga. Zdaj izpoznam, da je tebe Bog k meni pripeljal za pomočnika izpeljave Božjega namena.

Iz tvojega popotovanja od todi izpoznam, in po tvoji goreči želji, moji želji ustreči, izprevidim, da naju je Bog k spolnenju svojega svetega namena tesno skupaj zvezal. Obadva sva enega duha in enega serca. Zatorej pa skupaj to delo opravljajva, nalogo izveršujva, težave, britkosti in bolečine od nasprotnikov voljno prenašajva, da tudi enkrat pri najbo-

gatejši mizi očetov Abrahama, Izaka in Jakoba v nebeškem kraljestvu sediva in krono večne slave nosiva.“ —

Tako nama je bila noč minula, katero sva z večo radostjo prečula, kakor na kaki hrupni veselici. Zjutraj mi podá knjigo in se posloviva. Pri odhodu mi pravi: „V večne zaveze zastavo podajva si roke! Tukaj imaš bukve. Po izdanih pa pridi po druge. Za spominek obiskanja in nocojšnega gostovanja ti ta nauk dam: Bodi ponižen in priljuden proti vsakomu. Pri vsakem delu, telesnem ali duhovnem, se vedno spominjaj dobrega izteka dela in opravlja je zvesto.

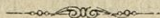
Ako delo duhovno opravljaš, ne opravi je zavoljo časnega zasluženja, plačila, hvale ali časti, da bližnjega ne pohujšaš, da nisi vzrok njegovemu pogubljenju ali manjšemu izveličanskemu zasluženju. Ako pa delo telesno, to je, delo svojega stanu opravljaš, ne opravi je brez zasluženja za nebesa, kajti, kakor njemu, kateri duhovnih déel prav ne opravlja, za nebesa nič ne koristijo, enako si oni, kateri samo telesna dela prav opravlja, lahko veliko zasluženja za nebesa pridobó. Podlaga vsemu temu je namen, s katerim se delo opravi. Pripomoček dobrega namena je pa korenina kerščanske ljubezni do Boga in bližnjega, zatorej si zapomni globoko v serci te-le besede: Hodi pred Gospodom vse dni svojega življenja. Ne opravlja nikogar dela

zaradi plačila sveta, hvale in njega časti; poln je goljufije, zvijač in nasprotnega plačila svojih obljub; ampak tvoje naj bode vodilo postave Božje, po moči duha, izvirajoče iz srcá“.

Po tem ga še vprašam: „Častiti oče! kaj mi je pa storiti, ako pride zahtevanje, da bi vas razodel?“ Na to mi puščavnik odgovori: „V nobenih bukvah ni kake nasprotnosti, katera bi odgovornika potrebovala ali izdaji in razširjanju bukev zadržke stavila. Ako bode pa kaka nasprotnost to podvzetje préčila, bode izhajala iz nevoščljivosti, zaradi katere pa bodi brezskermen, kajti s komur je Bog, kedo je zoper njega? Vsi nasprotniki naj se spominjajo besed modrega učenika, kateri je na brezpametne sklepe judovskega zbora zaradi ustave apostoljskega dejanja rekel: „Ako je apostoljsko dejanje brez podpore Božje, bode samo razpadlo; ako je pa delo Božje, je vaš trud zastonj.“ — Zatorej bode slehern nasprotnik te knjige nosil sramotno znamenje nevoščljivosti, izvirajoče iz brezvernosti.“ —

Še si ga upam vprašati: „Častiti oče! po vašem govorjenju nikedar ne smem vašega stanovanja in imena razodeti?“ Ozirajoč se proti nebu, pravi: „Najljubše bi mi bilo, ako bi tudi na dan vesvoljne sodbe moje ime zaradi tega dela neznano ostalo, kajti nič dobrega ne zamoremo storiti brez pomoči Božje, zatorej naj gré vsa čast, hvala in zahvala

le Njemu, v katerega imenu te pošljem. Opravi to delo zvesto in natanko; kedor službo Gospodovo zanikerno opravlja, si strašno kazni nakopava. Ti si storil obljubo pred mano, ne bom in Bogom in ne bodi podoben mladeniču, kateri je v boji za mučenstvo izgubil serčnost ter krono mučenstva zapadel ampak oziraj se gori v nebesa, spominjajoč se, da sleherni težava in britkost zaradi bukev bode svitel kamen v kroni, čakajoči te po zmagi.“



Preljubi Slovenci!

Kedor ima le še eno iskrico kerščanskega življenja v sebi, v komur je le še nekoliko gorak ali vsaj mlačen kerščanski duh, bode želel, da naslednja važna knjiga na svetlo pride, iz katerega vzroka prosim, kar sem puščavniku obljubil, da si sleherni sodelovec tega dela prizadeva, veliko naročnikov pridobiti, da bode toliko obilniši množica popotnikov poti največje modrosti.

Pa bi vtegnil kdo reči: še obilniši množica naročnikov bi se nabrala, ako bi se za ime in kraj ali dom tega puščavnika vedelo. A temu ni takó. Sicer je resnično, da, ako bi se njegov dom naznanil in ime njegovo, bi ga ljudje od mnogih krajev obiskovali, mu

darove donašali in mnogo modrih svetov in nauk od njega prejemale. Ali, kedor bi puščavnika zaradi njegove osebe, obleke in opravil obiskal, bi se v svoji domišljiji zmotil. On je človek, kakor mi drugi, obleko nosi, kakor mi, opravila svojega stanú opravlja kakor mi, jedil, mislim, ne uživa slabših in menj od nas; on si mora namreč ravno kakor mi, vsakedanji kruh z rokami prisluževati, ker njemu ne pošilja Bog kruha po krokarju, kakor sv. Pavlu puščavniku. On ne prejema od Boga hrane iz nebes, kakor Izraelci v puščavi. Ne živi v vedni samoti, podoben starodavnim puščavnikom, kajti tisti časi so že davno minuli in naši so daleč od tistih različni. V naših časih, mislim, bi nobeden ne zamogel odločen v gorenjskem gorovju kake merzle zime prebiti ali ob želiščih in korenincah živeti. Zato pa imenujem tega moža „novošegnega puščavnika“, ker med svetom prebiva, ob delu svojih rok živi in se le ob svojih časih od šuma ljudi v svoj posebni kraj odtegne ter premišljuje in svojo knjigo spisuje.

Zatorej slehern in slehernega stanú, kedor le hoče tega puščavnika posnemati, je lahko kakor on novošegen puščavnik, kakor mi je sam rekel in kar se bere v začetku zvezka. Lahko si slehern samotno življenje med svetom izvoli, premišljuje in Bogu zvesto služi, da, lahko med svetom samotno puščavniško živ-

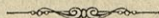
ljenje živí, kedor si je prav vravnovati vé. In tako življenje v slehernem stanu imeti bodo vodila v tej knjigi.

Zatorej, kedor bi želel tega puščavnika obiskati, da bi od njega kak poseben dober совет ali moder nauk slišal ali pri njem lep izgled videl, ta bode vse v bukvah najdel. Slehern in slehernega stanú bode zadosti dobrih советov, modrih naukov in vodil za svoje duhovno in telesno življenje v njih dobil, ker v ti knjigi bode, posebno v prvem delu budni glas te poti popotnikom kakor slehernemu kristijanu k ustanovi večnega in zboljšanji časnega življenja, kakor tudi pogrešanega rednega družbinskega mirú, edinosti, zadovoljnosti in blagostanja.

Kedor bi želel tega puščavnika obiskati zaradi tega, da bi mu kak dar prinesel, tudi lahko svoj dar njemu v roke podeli, kajti on ne potrebuje družih darov, kakor, da se mnogo naročnikov nabere, da bode toliko obilniša množica na poti največih modrijanov in ta dar lahko slehern podelí v roke puščavniku. Posebno moji sodelovci ga lahko z bogatimi darovi obdarujejo. Slehern sodelovec in naročnik te knjige lahko s primernimi besedami in z modrim prigovarjanjem enega ali družega nagne k naročevanju te podučljive knjige. Tako ga lahko pridobi za pridnega popotnika te poti. To celo kerščanska ljubezen tirja. Zatorej prizadevajmo si vsi, eden dru-

zega nagibati k naročevanju te knjige, katero si lahko slehern delovec ali posel naroči, da si prvič, že na tem svetu grenko življenje zboljšamo, vterdimo in podaljšamo, posebno pa prihodnjo življenje, ker tukaj nimamo stalnega mesta, temuč je le tam gori zamoremo najti. Ali na tem svetu le zamoremo si je pridobiti in izboljšati, posebno po vodilu življenja te knjige. Zatorej skerbimo, da bode ta pot toliko bolj napolnen, da bode obilniši delo setve in enkrat obilniša žetev.

Po tem pa, kolikor več popotnikov te poti bode in kolikor pridniši bodemo na nji napredovali, toliko lažje bodemo v nebesa prišli in toliko obilniše plačilo bodemo uživali in Boga toliko čistejšega gledali, toliko lepšega videli in toliko gorečnejše ga ljubili in uživali, ker iz Njega v nas bode ljubezen izhajala, in našo ljubezen do Njega izpodžigala. Iz njega bode vsa nebeška dobrota naša serca napolnovala in nas vekomaj poživiljala z nebeško jedjo in pijačo. —



NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS



00000381214

O p o m b a.

Marsikedo vtegne misliti, zakaj nisem k dogodbi namen knjige in predgovora pridejal, kar sva na 24. strani s puščavnikom omenila. A vse to se bere med dogodbo. Vsakedo lahko umeje, kaj je puščavnika nagnilo, to knjigo spisati, in kakošen govor bode obsezala. Da namreč obseza tehtne govore novega, nenavadnega govornika, kateri nam z eno roko kaže žalostno sedanjost in njen izvor, zaradi katere nam z drugo roko odgrinja in preteč kaže še žalostnejšo prihodnost, ako se k Bogu ne obrnemo in ne poboljšamo.

Tedaj je to čudovita posebnost in gotovo so itak nenavadni govori, katere naj tudi učenjaki in slavni govorniki radi beró; ako jih prav umó, jim bodo mnogo koristili. —

A. M.

VABILO.

Izdatelj vabi s priprošnjo puščavnikovo k obilnemu naročilu njegove knjige.

Naročila na-njo se sprejemajo pri A. Mlakarju, v ključarskih ulicah, hiš. šte. 256. v 3. nadstropji v Ljubljani.

Ta knjiga bode izhajala v zvezkih, temu enakih. Ako dobode izdatelj pomočnikov in si nakloni naročnikov, bode mu moči, izdajati delo, služeče dušnemu in telesnemu pridu njegovih rojakov.

Naročila naj se blagovoljno pošiljajo pod zgoraj navedeno addresso v frankovanih pismih ali po poštnih nakaznicah.

Z Bogom!

Izdatelj.

